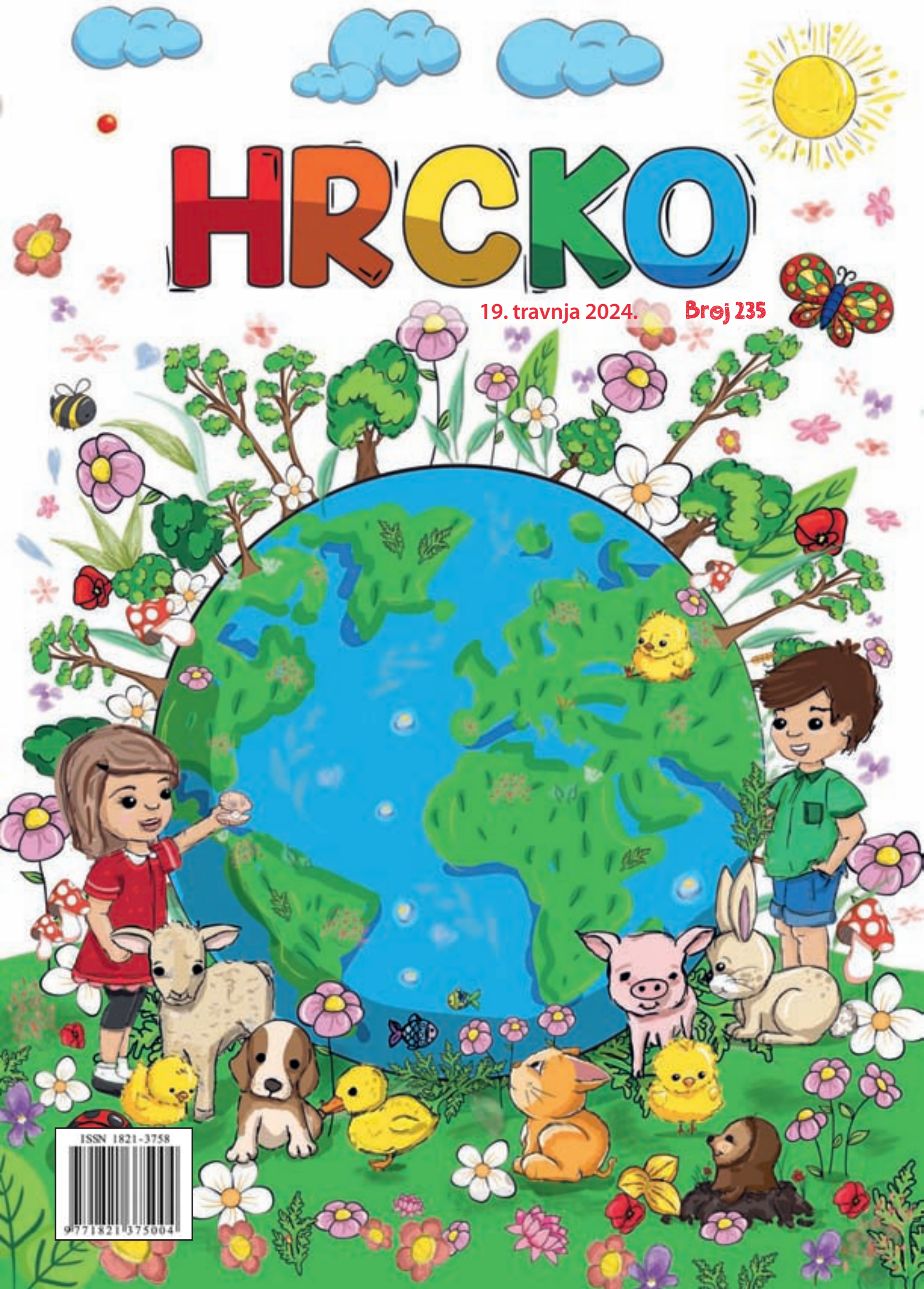

HRCKO

19. travnja 2024. Broj 235

ISSN 1821-3758

9771821375004

DAN PLANETA ZEMLJE

**Sretan ti rođendan,
Zemljo naša**

**Upoznaj domovinu
- u teoriji i praksi**

Trgovci - peto i bravac

**Lisica Ljerka
prljavorepka**

Kutić za vrtić

**Anđelina
proljetna baštica**

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Preradovićeve 11, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak, dr. Marija Mandić i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Novi broj našeg podlistka je pred vama. Već je polovica travnja iza nas, a iako ste se tek vratili s mini odmora pred vama je još jedan. Vjerujem da ćete ga iskoristiti i boraviti što više u prirodi, ali važno je napomenuti kako prirodu u kojoj boravimo treba i čuvati. Ne samo na Dan planeta Zemlje, nego UVIJEK.

Praznik rada – 1. svibnja često se provodi baš u prirodi, neka vam to bude vježba da iza vas ne ostane ništa od smeća. Budite primjer drugima, a slobodno na to možete podsjetiti i odrasle.

U travnju se nižu brojni zanimljivi datumi, pa iako je ovaj mjesec počeo kao Svjetski dan šale, završit će s plesom, jer je 29. travnja Svjetski dan plesa. A između ova dva datuma obilježili smo i Svjetski dan zdravlja (7. travnja), Svjetski dan umjetnosti (15. travnja), a predstoje nam i Dan planeta Zemlje (22. travnja), pa i Svjetski dan knjige i autor-skih prava (23. travnja).

I nakon svega ovoga eto nama svibnja, a s njime i novog broja *Hrcka*. Do tada, pišite, crtajte i učite, jer sad će kraj školske godine!

Vidimo se!

Željka

**SLOŽITE
KOCKICE
U ODGOJU
VAŠE DJECE**

UPIS:
od 1. travnja
do 31. svibnja 2024.

**ŠKOLSKA
2024./25.**

**UPIS
U 1. RAZRED
OSNOVNE ŠKOLE**

**NASTAVA NA
HRVATSKOME
JEZIKU**

**OŠ „Ivan Milutinović”
Subotica i Mala Bosna**

024 671 180

064 11 472 88

08.00–18.00

os.ivanmilutinovic24@mts.rs

**OŠ „Matija Gubec”
Tavankut**

024 4767010

8.00–13.00

info@osmgubec.edu.rs

**OŠ „Matko Vuković”
Subotica**

024 4562 573

9.00–14.00

osnovnaskola@

matkovukovic.edu.rs

**OŠ „22. oktobar”
Monoštor**

025 807 531

9.00–14.00

os22oktobar@mts.rs

**OŠ „Vladimir Nazor”
Đurđin**

024 4768 035

024 4768 677

8.00–13.00

osvnazor@gmail.com

**Potrebno je zakazati termin putem
eUprave ili kontaktirati izabranu školu.**

Sretan ti rođendan, Zemljo naša

Svi mi volimo proslaviti svoje rođendane, pa tako i naš planet – naša Zemlja. Iako njoj nitko ne pravi tortu, možemo je počastiti bar našim načinom življenja. Dan planeta Zemlje obilježava se 22. travnja i svima je jasno da nije dovoljno samo znati ovaj podatak i o njemu promišljati toga dana nego je to potrebno i sve ostale dane u godini.

Zemlja je jedino mjesto u svemiru na kojem je moguć život, a život na njemu dijeli više od 8 milijardi ljudi. Većina Zemlje je pokrivena vodom, te površina pod kopnom iznosi samo 29,2 posto. Na Zemlji ima pet oceana i 140 mora, a na sedam kontinenata smješteno je 193 države i oko 250.000 gradova. Velike brojke za jedan planet.

Vjerujem kako to već znate, ali podsjećanja radi: Zemlja se vrti oko svoje ose, a za svaki okret joj je potrebno 24 sata (točnije 23 sata i 56 minuta). Kako bi naša putnica, koja je stara oko 4,5 milijarde godina, obišla oko Sunca potrebno joj je 365 dana i šest sati. Godišnje prijeđe oko 940 milijuna kilometara i to brzinom od otprilike 100.000 km na sat.

Iako se o čuvanju okoliša puno govori, malo ljudi stečeno znanje svakodnevno primjenjuje. No, možemo početi od sebe, od naših obitelji. Pokušaj točno odgovoriti na tvrdnje i zaokruži točan odgovor, a dobiveno slovo prepisi u zadano polje i pročitaj poruku!

Dan planeta Zemlje obilježava se 22. travnja.

DA – Č; NE – B

Dovoljno je da se našega planeta sjetimo samo toga dana.

DA – K; NE – U

Smeće je dozvoljeno bacati gdje god stignemo.

DA – M; NE – V

Dok pereš (četkaš) zube ili se sapunaš prilikom tuširanja potrebno je zatvoriti vodu.

DA – A; NE – B

Bolje je koristiti plastične vrećice od platnenih.

DA – G; NE – J

Kad izlaziš iz svoje sobe, ostavi sva svjetla popaljena. To ne škodi Zemlji nego računu.

DA – F; NE – M

Biljke i životinje su sastavni dio prirode i stanovnici našega planeta.

DA – O; NE – U

Razvrstavanje otpada pomaže u reciklaži.

DA – P; NE – L

Kopneni dio Zemlje iznosi oko 99 posto cjelokupnog planeta.

DA – C; NE – L

Kada idemo biciklom ili pješice, također zagađujemo okoliš.

DA – Š; NE – A

Dio šuma se može sačuvati skupljanjem starog papira koji se može reciklirati.

DA – N; NE – X

Tvornice i automobili ispuštaju zrak koji zagađuje okoliš.

DA – E; NE – I

Svi ljudi mogu pomoći našem planetu.

DA – T; NE – V

Rješenje: _____

Upoznaj domovinu - u teoriji i praksi

Učenici od petog razreda osnovne do četvrtog razreda srednje škole koji pohađaju izborni predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture posjetili su Primorsko-goransku županiju i upoznali se s tradicijom, baštinom i običajima ovoga kraja.

Zahvaljujući suradnji Hrvatskog nacionalnog vijeća, HKC-a *Srijem – Hrvatski dom* i Primorsko-goranske županije i ove godine od 2. do 4. travnja organizirana je 11. po redu ekskurzija za učenike spomenutog predmeta u Srijemskoj Mitrovici.

Projekt »Upoznaj domovinu« pokrenut je 2011. godine, a prethodnih godina djeca su imala priliku upoznati Zagreb, Zagrebačku županiju, Primorsko-goransku, Osječko-baranjsku, Splitsko-dalmatinsku, Dubrovačko-neretvansku, Varaždinsku, Istarsku i Međimursku županiju. Kako je posjet Primorsko-goranskoj županiji bio 2012. godine, nove generacije učenika izrazile su želju upoznati se s povijesnim i kulturnim znamenitostima, te prirodnim ljepotama ove županije.

Tako su učenici, njih 44, u pratnji tri vodiča: **Ane Hodak**, **Katarine Janošević** i **Daria Španovića** posjetili Grad Rijeku i otok Krk.

S. Ž.

Čitanjem do Čakovca

U Hrvatskom domu – Matici u Subotici je 10. travnja održano Međuškolsko (županijsko) natjecanje u znanju i kreativnosti *Čitanjem do zvijezda* na kojem je u kategoriji test znanja sudjelovalo pet ekipa, a u kategoriji kreativni uradak – plakat tri učenika iz subotičkih osnovnih škola **Matko Vuković** i **Ivan Milutinović** te **Vladimir Nazor** iz Đurđina. Odmjerivši svoje znanje i kreativnost odlučeno je da će na nacionalnu razinu, koja je zakazana za 10. svibnja u Čakovcu, putovati te pisati test znanja **Magdalena Suknović**, **Borna Dulić** i **Marija Kujundžić**, učenici Osnovne škole **Ivan Milutinović** iz Subotice dok će svoj plakat predstaviti četverogodišnja pobjednica natjecanja u ovoj kategoriji **Sara Dulić** iz Osnovne škole **Vladimir Nazor** iz Đurđina.

Kviz za poticanje čitanja i promicanja kulture čitanja *Čitanjem do zvijezda* organizira Knjižničarsko društvo Međimurske županije, a u Subotici ga je provelo Hrvatsko nacionalno vijeće u suradnji s NIU *Hrvatska riječ*, a uz koordinaciju knjižničarske savjetnice **Bernadice Ivanković**.

H. R.

»Raspjevane zvjezdice« u Baji

Članovi dječjeg zbora Hrvatske glazbene udruge *Festival Bunjevački pisača – Raspjevane zvjezdice*, nastupili su 12. travnja u Baji u Mađarskoj. Bio je to nastup u sklopu programa *Hrvatskih glazbenih večeri – Bačke tambure*, na kom su, po riječima voditeljice zbora **Marine Piuković**, imali prvi inozemni nastup. Uz male pjevače i soliste nastupili su i članovi dječjeg tamburaškog orkestra ove udruge, kao i članovi Velikog festivalskog orkestra pod ravnanjem prof. **Mire Temunović**. Uz njih, nastupio je i tamburaški orkestar osnovne umjetničke škole *Danubia* pod vodstvom **Attila Csuraija**.

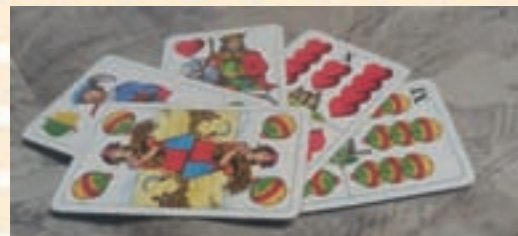
Crookhaven: Škola za lopove

*Čitatelju mladi,
sve podebljane riječi
prevedi na hrvatski.*

NAŠE RIČI

Ajmo se sigrat!

- Dida, dida, di ste? Ajmo se sigrat! Ajmo, dida moj, kad lipo molim...
- Evo idem, derane... Oćemo se kartat el šickat?
- Ne bi, dida to, već mi dosadilo bit unutri...
- Mož i nasrid avlije sigrat sedmice, al dobro – šickat se ne mož...
- Zašto, dida?
- Pa, navaliće pilići na kuruz... (smiju se i dida i unuk)
- Onda, dida, šta ćemo? Kartat se el kečat loptu?
- Donesider, derane, onu tvoju krpenjaču da se loptamo...
- Joj, dida, nije to krpenjača, to je kadgod bilo. Ovo je prava fodbolska! Evo, mećem golove...

ŠICKANJE – društvena igra pomoću kukuruznih zrna pri kojoj se koristi uzvik ŠIC!

AVLIJA – dvorište (kućno, salašarsko)

DER – čestica u složenim riječima, npr. dodaj+der, stan+der, izađi+der

DERAN – dječak, momčić, muškić

KEČAT (loptu) – udariti (loptu) nogom, šutirati loptu

KRPENJAČA – lopta načinjena od krpa

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Crveniti i crvenjeti

Glagoli bijeliti / bjeljeti, crveniti / crvenjeti, plaviti / plavjeti itd. imaju dva oblika i oba su točna. Međutim, nije svejedno kad ćemo koji oblik upotrijebiti. Ako želimo reći da nešto pokušavamo obojiti u neku boju, onda ćemo upotrijebiti oblik koji se završava na -iti, npr. plaviti – plaviti zidove. Ako želimo reći da dobivamo nekakvu boju, onda upotrebljavamo oblik koji se završava na -jeti – crvenjeti se.

Obojite slovo ispred točno napisane rečenice.

- Crvenjela sam se od srama.
- Plavjela sam novu haljinu.
- Crvenila sam se od muke.
- Bjeljila sam zidove.

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Kristina Načev**

Učenica sam drugog razreda OŠ *Jovan Jovanović Zmaj* u Srijemskoj Mitrovici.

Obitelj: tata Zlatko (41) mama Angelina (43)

II – II:

slano / slatko

voće / slatkiši

kompjutor / **društvena igra**

stan / **kuća**

tenisice / cipele

meso / **povrće**

dan / noć

pješačenje / **bicikl**

film / knjiga

tamburaši / **zabavnjaci**

pizza / gulaš

gazirano / **negazirano**

trenirka / traperice

sport / folklore

PREPORUČUJEM:

knjiga:

Zvonko Mustapić i suradnici:
Lovstvo

pjevač/grupa:

Mišo Kovač

pjesma:

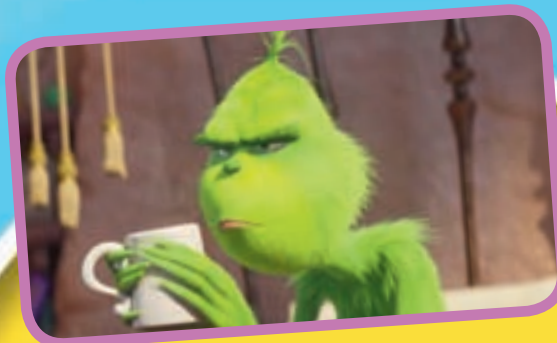
Ti si pjesma moje duše

film:

Grinch

kompjutorska igra:

ne igram igrice

NEŠTO O MENI:

Kad porastem bit ću: veterinarka

Najbolji prijatelj/ica je: Nikolija

Omiljena boja: plava

Izvanastavne aktivnosti: šetnja

Omiljena rubrika u Hrcku: crteži i križaljka

Omiljeno jelo: tjestenina *Carbonara*

Omiljeni instrument: sviram flautu

Nova biljka - novi život!

Proljeće je procvalo! Miriše, zeleni se, osvaja pupoljcima na drveću i cvijećem koje je počelo svoju vječnu (tajnu!) misiju pod nazivom: MIRISNI SVIJET! Ne propusti trud ovih proljetnih radilica – uvijek kad si vani udahni duboko zrak pun mirisa! Kad smo kod radilica – ne zaboravimo pčelice i ostalu ekipu: ne diraj ih, ali ih s radošću primijeti i čuvaj, jer pčele su veoma važne za održivi razvoj (istraži zašto!). I još nešto: svakoga dana je za tebe organiziran najljepši koncert! Ptice pjevaju, i to nikad isto, ali uvijek tako zanimljivo i umirujuće. Besplatno je, ali daj svoj prilog: zastani, pažljivo slušaj i uživaj! Dakako, možeš »umjetnike i umjetnice« počastiti finim zrnavljem i vodom.

U svim ljepotama oko sebe možeš još nešto predivno učiniti: zasaditi i negovati biljke! SADNJA I NJEGA BILJKA SU VAŽNE ZA SRETAN ŽIVOT – i danas i u budućnosti!

Evo još jednog pogleda na odživi razvoj: više biljaka znači više kisika u zraku, više hrane za životinje i ljude, više peluda za pčele i VIŠE LJEPOTE, MIRISA I BOJA U SVIJETU!

EKO ZADATAK ZA TRAVANJ:
Razmisli koje biljke želiš imati u svojoj blizini: cvijeće (ruže, dan i noć, prkosić, kadifce...), žbunove (šimšir, tuje...), voće (jagode, maline... mmm), povrće (čeri rajčica, tikvice... njam, njam). Odluči, dogovori s roditeljima, bakom i djedom i počnite! Javi nam kako ide!

Vesna Huska

Trgovci - peto i bravac

Gore u planini pod velikim grmom sreli se peto i bravac.

– Šta ti tu tražiš? – peto pita.

– Domaćin mi izgoro. Jedva sam pobego iz kuće.

– Misliš: iz kočina.

– Što sam ja kriv što je to moja kuća.

Bravac se već naljutio, al peto neće svađu.

– Ta i ja sam na belom lebu i ja sam pobego al ne od vatre nego ispod noža. Moj domaćin čeka goste pa malo alasio, malo bi mog mesa – a ja na vreme preko plotu!

Nema svađe kad su se u nesreći našli, nego bravac kaže:

– Da reknemo izbegli smo, jesmo, al kako ćemo živet bez kočobanje i kuruza u njoj?!

– Idem ja tako u planini, idem i baš i ja izmišljam. Sam ne znam kako bi, al kad smo dvoje mi bi mogli asnit se. Znaš kako?

– Ako si mudriji, ti kaži.

– Da se mi držimo kočobanje – svačija da bude naša.

Lepo kaže, samo bravac ništa ne razume.

– Divani ti otvoreno – kaže pobratimu.

– Tu ispod brega imao jedan kuću u lagumu. Napustio je. Da mi tamo otvorimo dućan.

– Divani već otvoreno – bravac se opet počeo ljutiti.

– Oš dat mi da sve kažem? – ne da se ni peto.

– Kaži već.

– Onda slušaj: ja lako letim – stvoriću se na svakoj kočobanji. Ja ću kuruz kruniti, ti ćeš kupit pa ćemo u dućanu prodavat.

Kad je kuruz na meti, bravac se lako slaže. Rečeno – urađeno.

Vodi peto kroz guduru, vodi peto kroz vodojažu i evo su na mestu. Peto skoči gore, kljuca zrno po zrno, baca dole, a bravac kupi. Ide poso kako i ne bi kad se radi udvoje, al peto jedared vidi da bravac sve jede. Neka jede – misli peto – i ja usput gutam po koje zrno, nek se čovek prvo nasiti, lakše će radit kad ne bude gladan.

Al jedared vidi peto i ovo: bravac oslonio dve dorepne šunke na zemlju pa stenje.

– Koja je nevolja?! – peto će.

– Ne može više da stane – pun sam – bravac jedva stenje.

– Ti onda ne možeš više ni radit!

– Ni sa ovog mesta maknit.

– Kako ćemo onda prodavat?!

– A što me pitaš kad sam vidiš da sam zato seo što i ja baš o tim razmišljam!

Tumač:

bravac – svinja

kočina – kokošinjac

kočobanja – drveno, natkriveno skladište

za kukuruz, čardak

asnit se – okoristiti se

gudura – dubok, kamenit usjek, kanjon

vodojaža – jarak

Zapisao Balint Vujkov

Pričao Đura Bonus, Stari Slankamen, Zagrad, r. 1886.

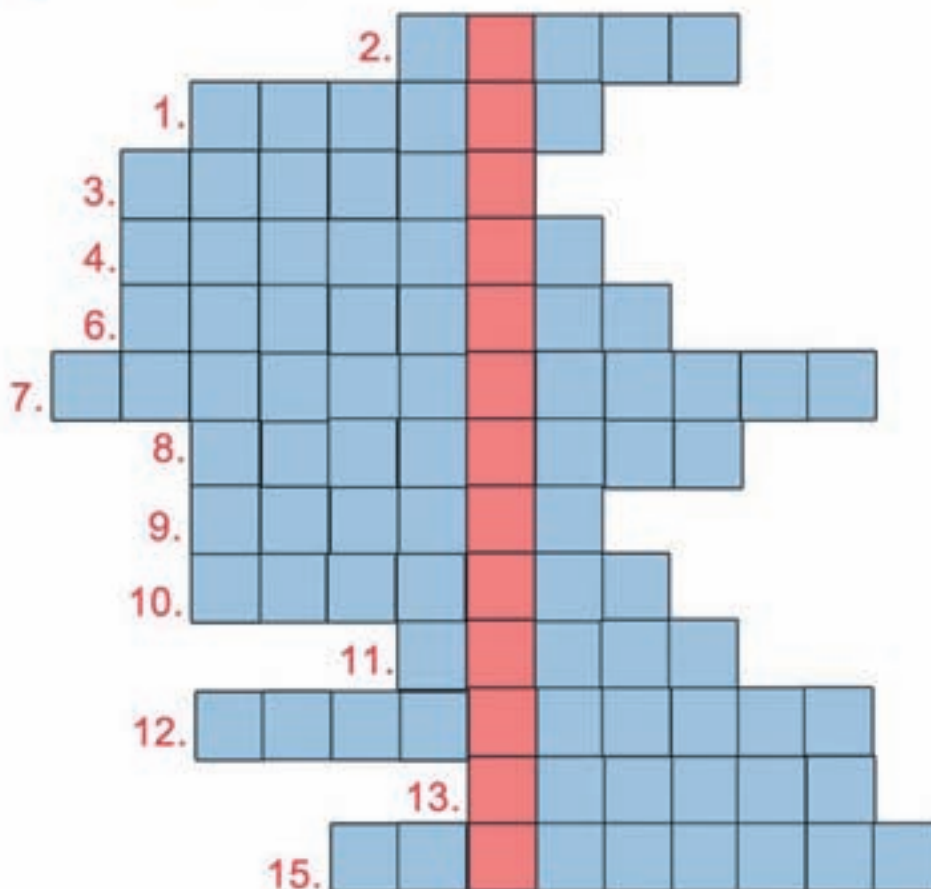
Do neba drvo, 1963. g.

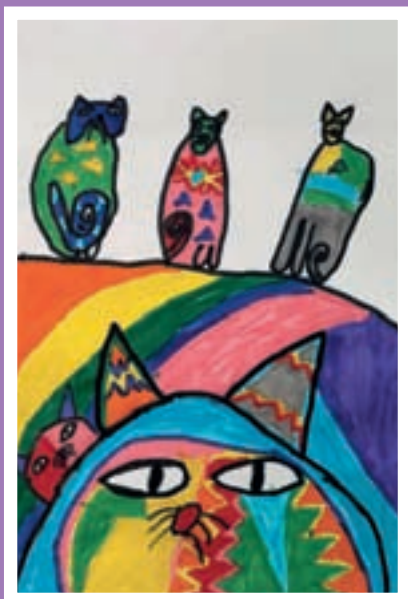
OTKRIJ BLAŽENICU!

1. Rođena je 1493. godine u selu **Relezi** u Crnoj Gori.
2. Na krštenju je dobila ime Katarina, a prezivala se **Kosić**.
3. **Lijepa** djevojčica s još ljepšom dušom.
4. Blaga, čedna i **skromna** pastirica.
5. U 14. godini postaje kućna pomoćnica u Kotoru.
6. Imala je osjetljivo srce za patnje **siromaha**.
7. U 20. godini polaže zavjete kao **dominikanska** trećoredica.
8. Riječi o **Isusovoj** muci su snažno pale na njezinu dušu.
9. Odlučuje da će za ljubav **Kristu** provesti život kao »zazidana djevica«.
10. Provela je sedam godina u ćeliji uz kapelu sv. **Bartola**.
11. Potom se preselila u isposnicu uz **crkvu** sv. Pavla.
12. Okupila djevojke koje uz nju žive **isposnički** u malenim ćelijama.
13. U **Kotoru** je procvao život molitve i odricanja.
14. U svome dragovoljnom zatvoru provela je preko 50 godina: moleći, radeći ručni rad i čineći pokoru.
15. **Blaženica** je umrla na glasu svetosti 27. travnja 1565. godine u 72. godini života.

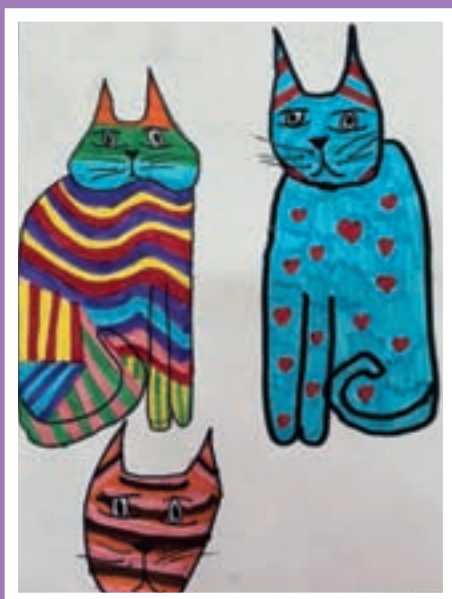
Prateći redne brojeve prepisi označene riječi u križaljku pa otkrij blaženicu.

Aleksa Vlaović, 4.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Anđelo Borbelj, 3.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Emilia Tonković, 4.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

vrtić Marija Petković – Biser, Subotica

Vidak Antunović, 1.c – OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Ilija Matković, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Lusija Rac Petin, 4.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

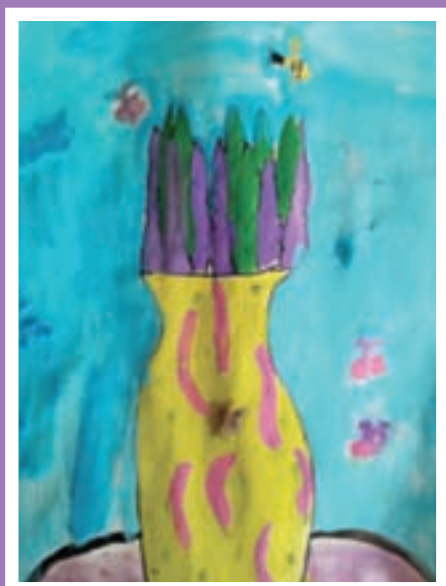
Matej Temunović, 4.4 – OŠ Matko Vuković, Subotica

Nemanja Santor, 4.b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Nika Jakšić, 1.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Ivana Stantić, 4.e –
OŠ Ivan Milutinović, Mala Bosna

Sara Marijanović, 4.b – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Teen (tajno) pisamce

IMAM PROBLEM...

Zdravo! Imam 11 godina i u mojoj školi neki stariji učenici već puše, i obične i elektronske cigarete. Skrivaju se u WC i onda nas »male« tjeraju van... Ja ih se plašim, pa izađem prije nego kažu bilo što, iako jedva izdržim da se ne... znate već što. Poslije se tražim od nastavnice kad oni izađu, ali me kritiziraju jer ne radim to (WC) na odmoru. Plašim se da će me svi mrzeti ako ih tužim, nemojte to reći. Ima li nešto drugo što mogu učiniti? L., 11

Dragi L. ! Hvala ti na pismu i da, razumijem da se osjećaš loše pri pomisli da ih »tužiš« nekome u školi ili objasniš nastavnicima zašto malu nuždu ne radiš na odmoru, a ne na satu, kad tome nije vrijeme. Znam da nije lako nekad suzdržati se, a reći ću ti ako možda ne znaš – to nije dobro za tvoje zdravlje, te to ne bi trebao činiti, ni ti, ni tvoji drugari.

Naravno, stariji učenici neće voditi računa o tvom zdravlju kad ne paze niti na svoje. Pušenje je zabranjeno iz jednostavnog razloga jer – ŠKODI ZDRAVLJU. Nema šanse da tvoji drugari to već nisu čuli, kao ni da to ne znaju, napose jer su novi školski pravilnici sve to predvidjeli. Zato ti neću reći da ih opomeneš ili pokušaš s njima razgovarati, pogotovo kad su i oni sigurno u bar malom strahu da ih ne otkriju (za pušenje u školi slijedi ozbiljna kazna – vjerojatno to već svi znaju). Ipak, nešto moraš učiniti.

Ne želiš ih prijaviti, osobito ne odmah tada kad te »izbace«, jer će onda oni pretpostaviti da si ih ti »cinkao«. Ipak, njihov prijestup mora biti otkriven. Osobito jer nije samo pušenje, već čak i prijestup protiv školskog pravilnika o ponašanju učenika. Zato su tu roditelji. Trebaš im reći da se to događa i to bez stida – ti nisi ništa kriv, oni su jedini krivci. Roditelji će sigurno razumjeti i shvatiti da ti nije to lako reći, ali da je još teže i svakako bespotrebno da sve to trpiš, i to i ti i ostali tvoji drugari. Neka roditelji odu u školu ili pozovu razrednog starješinu ili ravnateljicu i sve ispričaju. Reci i imena, a neka škola dalje rješava, ali tako da ne spominju tebe – i na to imaš pravo. Vjerojatno će škola dati redovitije dežurstvo blizu WC-a, zbog čega će na žalost možda učenici potražiti drugo mjesto za svoju lošu i zabranjenu naviku, ali to će opet – rješavati nastavnici. Vi ćete moći na WC mirno i u vrijeme i nadam se – nikad to vi nećete raditi mlađima od sebe!

Jako je važno – i za ovaj slučaj i za možda slične situacije – da kažeš sebi (čak i naglas kada si sam): »Ja nisam žrtva i neću dopustiti da netko nada mnom vrši nasilje. Ja se mogu obraniti i smijem u tome tražiti pomoć«. Također, upamti ako tebi nekad padne na pamet da probaš cigarete – bilo obične bilo elektronske: sem što su vrlo štetne sa svim svojim tvarima koje udišeš (sam sebi upiši JEDINICU iz predmeta »ZDRAVLJE«), te cigarete izazivaju ovisnost i zabranjene su za maloljetnike. Tako da – budi pametan i ni na kakvu priču drugačiju ne nasjedaj, već svoje zdravlje, brzinu, spretnost, ljepotu i pamet lijepo sačuvaj!

T-Teen

Ako imaš i ti (tajno) pisamce, važno pitanje, problem ili situaciju koje trebaš riješiti, piši na: teen.kutak@gmail.com ili na padlet: <https://padlet.com/teenkutak013/teen-pisamce-r2zthgs2l4qnnccyp>.
Odgovor stiže!

LISICA LJERKA PRJAVOREPKA

U šarenoj šumi, ne tako dalekoj, živjela je lisica Ljerka. Bila je sasvim obična mala lisica. Voljela se igrati vani s prijateljicama, obroke koje joj je mama pripremala uglavnom je uvijek pojela. Nakon igre pospremila bi svoje igračke, a rado je u vrijeme spavanja odlazila u krevet. Starije je uvijek pozdravljala na ulici i svi su uvijek hvalili njezino ponašanje. Voljela se Ljerka i kupati. Međutim, kada bi mama samo spomenula da je vrijeme da opere svoj rep, Ljerka bi se namrgodila. Mama bi ju dozivala: »Ljerka, dođi u kadu, vrijeme je da operemo rep«. A Ljerka bi odmah pronašla izgovor: »Boli me šapa, ne mogu ga sada prati«. Ili: »Jako sam umorna, sutra ću ga oprati«. A kada bi vidjela da je mama ovoga puta uporna i da neće popustiti, otišla bi brzo u krevet i pretvarala se da spava. Ljerka se ni sama nije mogla sjetiti zašto ne voli prati rep. Naime, uvijek je redovito skraćivala noktiće te prala zube i šapice, jer je znala da je higijena pola zdravlja, ali rep nije voljela smočiti. Tako je njezin rep postajao sve prljaviji i čupaviji, a u njemu su se skupljale svakakve grančice, listići i kojekakve stvarčice. Jednom ga je čak ptičica zamijenila za svoje gnijezdo! Njezine su je prijateljice onako krišom prozvale Prljavorepka. Bojale su se da se Ljerka ne naljuti ako joj nešto kažu o prljavštini koju je sa sobom nosila.

Jednoga dana kada se igrala sa svojim prijateljicama primijetila je kako ne može trčati brzo kao nekada. Druge lisice bez imalo muke preskakivale su srušena stabla, penjale se po drveću, zavlatile u rupe, a ona je uvijek zaostajala. Nije joj bilo jasno što se događa s njom. I tako, jednoga dana, kada su ona i prijateljice uobičajeno provodile vrijeme u šumi, začule su lavež. Mirta je povikala: »Cureeee, dolazi Žučo! Brzo u rupu«. Žučo je bio šumarov pas. Povremeno je dolazio u šumu pronjuškati je li sve u redu i naganjati lisice iz zabave. Ljerkinim prijateljicama i ovoga puta bilo je zabavno bježati od njega, jer su znale da ih Žučo u rupi ne može dohvatiti. I dok su se one već skrile u rupi, Ljerka je ostala vani. »Ljerkaaa, što čekaš? Dođi brzo! Žučo stiže!« Ali Ljerka nije mogla ući u rupu. Prijateljice su joj pomagale i vukle ju za šapice, međutim, njezin veliki rep ostao je zaglavljen s vanjske strane. Žučo je bio presretan: »Konačno ću gricnuti lisičji repić«. Nije ju Žučo htio ozlijediti, bila je to za njega igra, ali se Ljerka svejedno jako uplašila.

Toga dana, kada se vratila doma, još je s vrata povikala mami: »Mama, napuni mi kadu, želim oprati rep«.

Mama je brže-bolje napunila kadu, jer nije željela da se Ljerka i ovoga puta predomisli. I dok se Ljerka igrala u kadi, mama joj je nježno povadila kojekakva čudesa koja su se u repu skupila, našamponirala ga i stavila na njega balzam. Ljerka se toliko zaigrala da se iznenadila da je sve gotovo kada joj je mama rekla: »Idemo osušiti rep«. Budući da je rep bio čist, nije ju čupkalo ni kada ga je mama raščešljavala. Bio je toliko mekan i mirisan da ga je Ljerka zagrlila i tako spavala. Sutradan su svi hvalili njezin rep, a ona ga je ponosno svima i pokazivala, čak ga je ukasila i mašnicom. I ne samo to, Ljerka je opet bila najbrža lisica u šumi. A pošto je svoj rep redovito prala, Žučo ju više nikada nije uspio uloviti!

Maja Buza Romić

PROLJETNO POSPREMANJE

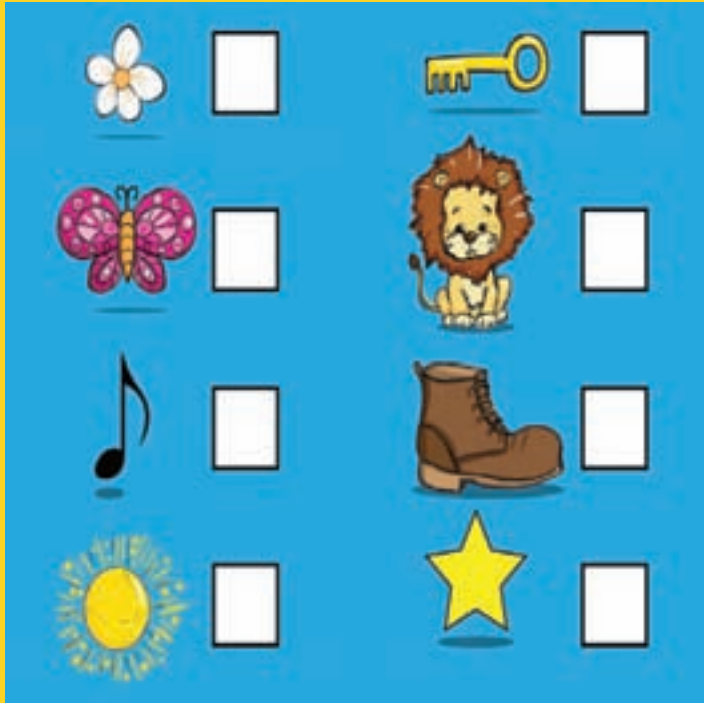
PROLJETNO PROBUDIO JE SVE
    NA LIVADI, A S NJIME I KUKCE I BUBICE.
JAO! NEŠTO ME POGODILO U GLAVU! – POVIKALA JE
I UGLEDALA BAČENI .

HM!!! OVA NAŠA LIVADA PUNA JE NEREDA I SMEĆA!
– REKAO JE KOJI JE NAIŠAO NA .
FUJ! KAKVI SU TO NEUGODNI MIRISI NA NAŠOJ
LIVADI?! – KAZAO JE KADA JE PROŠAO
KRAJ BAČENOG SENDVIČA.

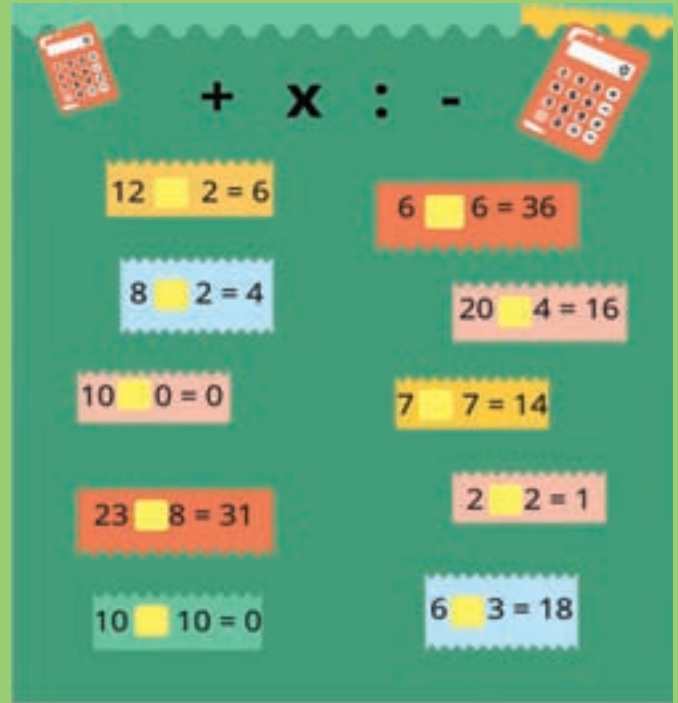
TREBAMO ORGANIZIRATI PROLJETNO
POSPREMANJE! – ZAKLJUČIO JE .
LJUDI SU SVAŠTA PO LIVADI BACALI!
BRZO ODLETI DO ŠKOLE I POZOVI DJECU DA NAM
POMOGNU.

DJECA SU U S UČITELJICOM SANJOM
UPRAVO GOVORILA O EKOLOGIJI. KADA JE
UŠAO KROZ I POZVAO IH NA
PROLJETNO POSPREMANJE, SVI SU ODMAH
POŽURILI. LIVADA JE POSTALA ČISTA ZA TILI ČAS, A
DJECA SU S UČITELJICOM IZRADILA SA
ZNAKOM ČUVAJMO PLANET.

1. Prebroj glasove u zadanim riječima i upiši broj u kvadratić

2. Dopiši računsku radnju tako da račun bude točan.

3. Zaokruži točan odgovor.

Proljeće počinje:

- a) 21. 3.
- b) 22. 3.
- c) 20. 3.

Koliko sati traju noć i dan u proljetnoj ravnodnev-nici?

- a) 10 sati
- b) 12 sati
- c) 11 sati

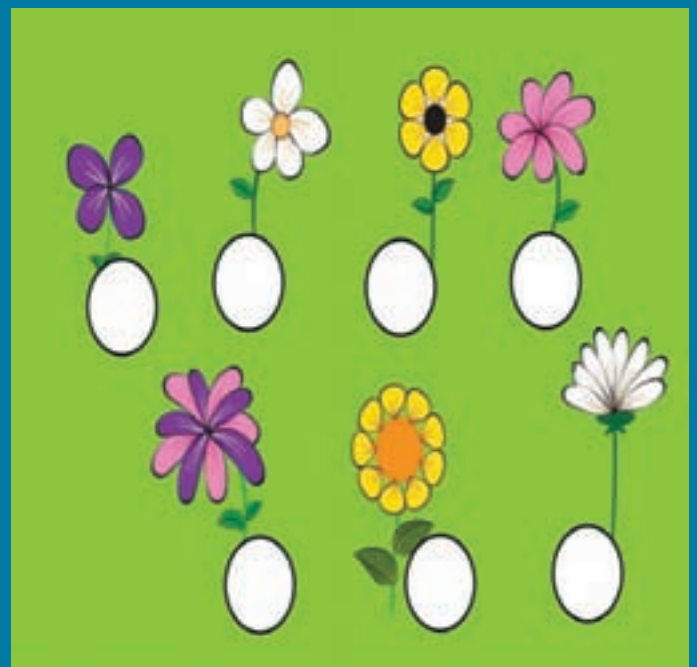
Koji se poslovi rade u proljeće na njivi?

- a) Branje
- b) Vršidba
- c) Sadnja i gnojenje

Koji se poslovi u proljeće rade u voćnjaku?

- a) Rezidba
- b) Berba
- c) U voćnjaku se sad ne radi ništa

4. Prebroj latice i upiši točan broj u kružić.

Rješenja: 1. 6, 6, 4, 5, 4, 3, 6, 8, 3, 4, 6, 4

VOLIM VOJVODINU

Stiglo nam je lijepo vrijeme koje nas mami van, ali vjerujem da ćete pronaći vremena da riješite i ovo-mjesečna pitanja o našoj prekrasnoj Vojvodini.

1. Koliko godina postojanja ove godine obilježava Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata?

- a) 5
- b) 10
- c) 15
- d) 20

Kao prva profesionalna kulturna ustanova Hrvata u Srbiji, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata osnovan je Odlukom Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine od 10. ožujka 2008. i Odlukom Hrvatskog nacionalnog vijeća od 29. ožujka 2008. radi očuvanja, unaprjeđenja i razvoja kulture hrvatske zajednice u Vojvodini.

3. Koje vojvođansko mjesto nosi titulu mjesta s najviše klupa ispred kuće?

- a) Bajmak
- b) Vršac
- c) Stapar
- d) Sot

Vojvođani su oduvijek voljeli sjediti na klupicama ispred kuće. Nažalost, toga je sve manje. Međutim, postoji oaza u Vojvodini gdje je ovo još uvijek živa tradicija, odnosno uobičajena društvena svakodnevnica. Kažu da klupe još nitko nije prebrojao, ali ih ima sigurno nekoliko stotina.

2. Gdje se nalaze Zagajička brda?

- a) na teritoriju općine Bela Crkva, u ataru sela Grebenac
- b) na teritoriju općine Alibunar, pokraj mjesta Banatski Karlovac
- c) na teritoriju općine Novi Bečej, kod Novog Miloševa
- d) na teritoriju općine Zrenjanin, u susjedstvu Lazareva

Zagajička brda pripadaju Specijalnom rezervatu prirode Deliblatska peščara. Kako je tijekom dugog niza godina pješčarom puhala košava, drevne pješćane dine s dna Panonskog mora dobile su oblike manjih brda. Vremenom se iznad pijeska formirao tanak sloj zemlje i upravo ovako su nastala zelena Zagajička brda.

4. Gdje se održava Sarmijada?

- a) u Beočinu
- b) u Totovom Selu
- c) u Lemešu
- d) u Bačkoj Topoli

Svake godine preko 100 – a ove godine se očekuje i preko 130 – ekipa iz Mađarske, Hrvatske, Rumunjske, Slovačke i Srbije odmjerava svoje umijeće u kuhanju sarme. To je prava gastronomska i kulturna fešta koja svake godine privlači na tisuće posjetitelja.

Završen kviz *Čitam i skitam*

Mladim čitateljima podijeljeno 250 nagrada

Javnim izvlačenjem nagrada, održanim 4. travnja u prepunoj čitaonici Gradske knjižnice Subotica svečano je obilježen završetak 16. kviza za poticanje čitanja *Čitam i skitam* ali i Međunarodni dan knjige za djecu, te rođendan Hansa Christiana Andersen koji je bio dva dana prije. I ove godine organizatori su uz pomoć velikog broja sponzora, prijatelja knjige i čitanja osigurali 250 nagrada za oko 1.100 učenika osnovnoškolske dobi iz Subotice i okolice koji su sudjelovali u ovogodišnjem kvizu. Svatko od njih čitao je ponuđene tekstove na svom materinskom, hrvatskom, srpskom ili mađarskom jeziku te potom rješavao upitnik. Glavna nagrada, kao i svih dosadašnjih godina, bio je bicikl koji je osvojila **Itana Sipraga**, prvašić iz OŠ *Jovan Jovanović Zmaj*. No, i ostale nagrade bile su jednako privlačne i poželjne. Tako su podijeljeni roleri, paketi slatkiša, grickalica, soka, milk shakea, školskog pribora, tipkovnice, slušalice, gamerski miševi, USB memorije, bluetooth zvučnici, knjige, ulaznice za kino, dječje kazalište, ZOO vrt, bazen, Mc Donald's obroci, majice, šalice i drugo.

Sad, kad je kviz gotov, možete nastaviti družiti se s knjigom po vašem odabiru jer iz subotičke knjižnice poručuju da su osigurali nove, interesantne naslove. Pa uživajte, čitajte, maštajte... jer vam knjiga sve to daje.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

19. ožujka na blagdan sv. Josipa obilježava se jedan od četiri praznika hrvatske zajednice u Srbiji

Nagrađeni detektivi:

1. Miloš Popović – OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
2. Anastazija Kovač – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
3. Arsen Francisković – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
4. Marko Nimčević – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
5. Marko Kusturin – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
6. Marko Požar – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
7. Ana Bako – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
8. Klara Kujundžić – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
9. Šarlott Požar – OŠ *Bratstvo-jedinstvo*, Bezdan
10. Jakov Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Nagradno pitanje:

Provjeri jesu li tvrdnje o našem planetu točne (str. 3), a potom rješenje prepisi ovdje.

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

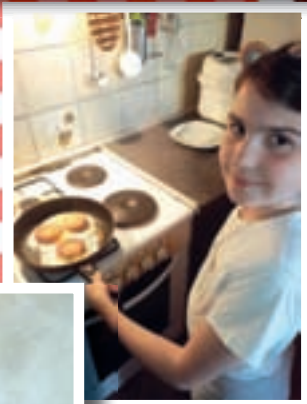
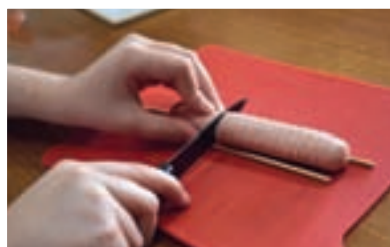
Razred

Andelina proljetna baštica

Priprema:

1. Očistite hrenovku i zarezite ju na komadiće, ali nemojte prerezati do kraja. Za to će vam pomoći drveni štapići za roštilj kojima hrenovku možete pridržavati s obje strane. Uvijte zarezanu hrenovku u krug i zakačite čačalicom da se ne otvori.
 2. Hrenovku stavite u toplu nauljenu tavu i u sredinu stavite jedno jaje. Ispecite. Ako jaje malo procuri s druge strane hrenovke višak odstranite nožem.
 3. Posložite pečene hrenovke na tanjur kao cvijeće. Od kore krastavaca napravite drške za cvijeće i travu, a lišće od kolutića krastavaca.
 4. Leptira napravite od kolutova rajčice i traka izrezane paprike.
- Dobar tek!

Andelinu proljetnu bašticu je za vas pripremila **Anđela Molnar**. Anđela pohađa treći razred Osnovne škole *Matko Vuković* u Subotici kao i Plesni studio *Adagio* gdje pleše balet. Jako voli crtati i igrati se s braćom i sestrama.

Vrijeme pripreve:
10 minuta

Potrebni sastojci:

jaja

hrenovka

rajčica

krastavac

paprika

HRCKOVA LIJEČNICA SAVJETUJE

spec. dr. master med. Marija Mandić,
rođena Matarić

KAKO SE ČUVATI OD KRPELJA

Kako je došlo proljeće sve više odlazimo u prirodu i često možemo čuti da je nekoga ujeo krpelj. Ujed krpelja se ne osjeća pa se često tek nakon nekoliko dana otkrije njegovo prisustvo. Kao i čovjeka, krpelj može ujesti i vašeg psa. Krpelji mogu biti prenosioci nekih bolesti pa je važno prepoznati ga na vrijeme i pravilno ga ukloniti.

Krpelja ima po parkovima, livadama, šumama, plažama, izletištim. Najviše ih ima s proljeća, ljeti i s jeseni. Krpelji se najčešće nalaze u travi i napadaju ljude koji borave u prirodi.

Ako pronađete krpelja, ne pokušavajte ga sami izvaditi, a pogotovo nemojte upotrebljavati ulje, alkohol i druge tekućine! Uklanjanje krpelja prepustite stručnoj osobi, i to što prije.

Kako se zaštititi od krpelja?

Nemojte ići šumom izvan obilježenih staza, te izbjegavajte provlačenje kroz žbunje, ležanje na zemlji, kao i odlaganje odjeće na granje i žbunje.

Ako je moguće, nosite odjeću dugih rukava i nogavica, svijetlih boja (kako biste lakše uočili krpelja), kao i zatvorenu obuću. Krpelji se lako kače na odjeću od materijala s dlačicama (vuna, flanel) pa takvu odjeću treba izbjegavati pri odlasku u prirodu.

Pri povratku iz prirode presvucite odjeću i pažljivo pregledajte cijelo tijelo (neka vam pomogne netko). Osobito je važno obratiti pažnju na mjesta gdje je koža najtanja (pazuhi, ispod grudni, oko pupka, prepona i iza ušiju), a kod djece i na glavi.

Poziv: Kako ti doživljavaš liječnika/liječnicu, bolest ili zdravlje. Nacrtaj i pošalji. Čekamo tvoje radove i nagrađujemo.

PUSTOLOVINE BUBAMARE I CRNOG MAČKA

Obdarena magičnim moćima stvaranja, Ladybug se mora ujediniti sa svojom suprotnošću, Crnim mačkom, kako bi spasila Pariz dok zlikovac radi kaos u cijelom gradu. Međutim, emocije se počinju preplitati s herojstvom. Ova uzbudljiva priča o čudesnom podrijetlu prati sramežljivu parišku tinejdžericu Marinette dok počinje godinu u novoj srednjoj školi. Na putu kući Marinette spašava mističnog starca koji joj daje čudesni dragulj, pretvarajući je u superjunakinju Ladybug, obdarenu moćima stvaranja. U školi se Marinette zaljubila u Adriena, zaštićenog sina modnog dizajnera milijunaša Gabriela. U međuvremenu Adriena je transformirao još jedan čudesni dragulj u superjunaka Cat Noira – i Bubamara mu se počne sviđati, njegova suprotnost. Nesvjesni međusobnog pravog identiteta, dvojac se udružuje u borbi protiv superzlikovca Hawka. Pred njima su još veće kušnje. Može li Marinette, kao Bubamara, smći hrabrosti vjerovati u sebe?

PRIČA O LEPTIRU

Bajka o leptiru je animirani dugometražni film namijenjen cijeloj obitelji, smješten uz raznolik, slikovitu i uvijek promjenjivu atmosferu velike migracije monarh leptira. Hrabri i simpatični, ali nespretni leptir s jednim krilom, po imenu Patrick, krije se u prilikolici mliječne trave kako bi krenuo na putovanje života. Zajedno s najboljim prijateljem, zabavnom gusjenicom Martyjem, i Jennifer, leptiricom koja se boji visina, Patrick će postati nevjerojatan heroj. No, prije svega, mora se suočiti sa svojim strahovima, prihvatiti svoju jedinstvenost i pobijediti neprijatelje, boreći se protiv promjenjivih vremenskih prilika, ljudi i tri zle ptice željne osvete.

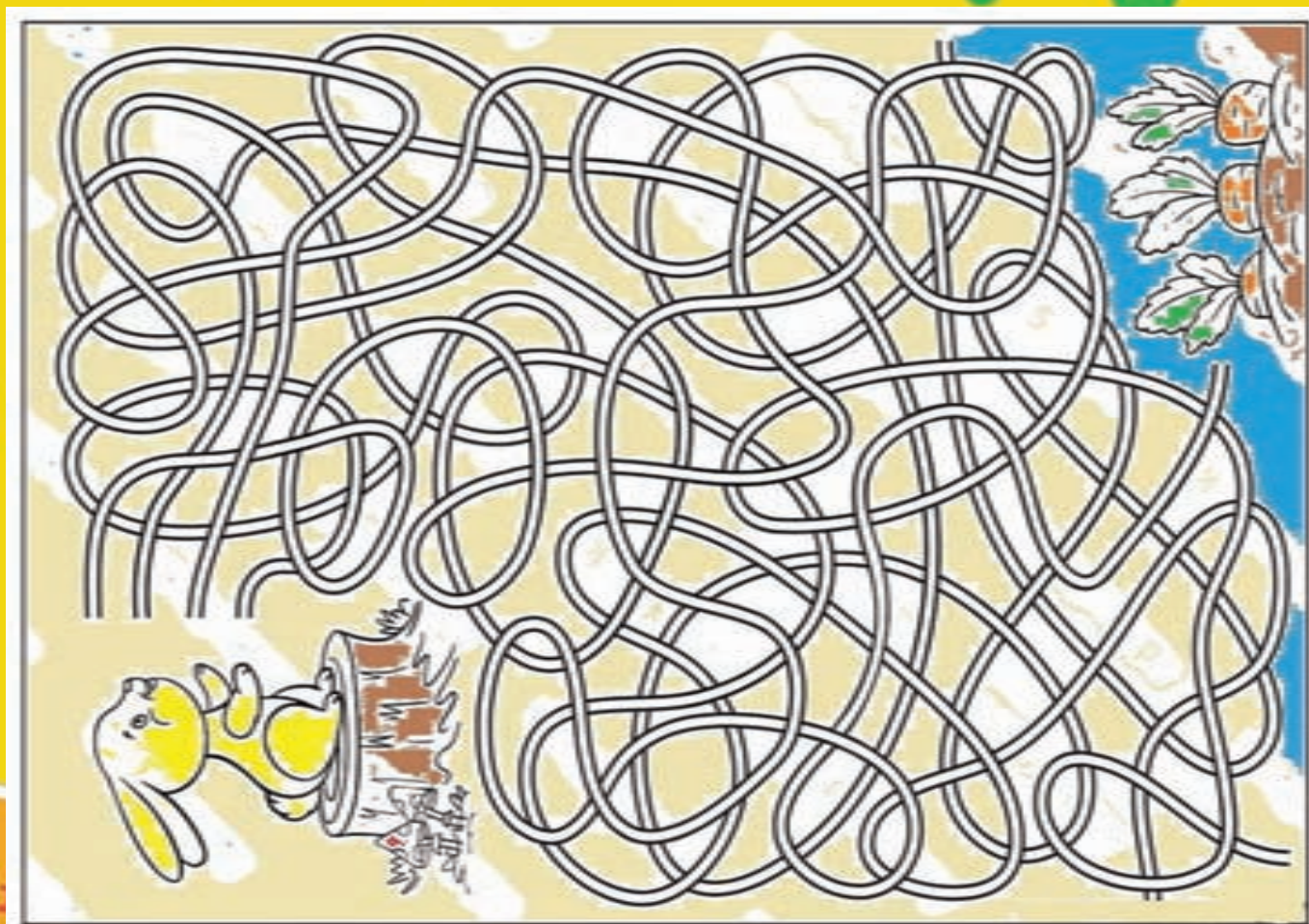
U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi:
 RAD, BILJEŽNICA, PANO, SPUŽVA, RAČUNALO, TROKUT, ZBIR, KNJIŽNICA, LJETO, ZBORNICA, PRVAŠIĆI, OLOVKA,
 ZVONO, TEST
 Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerkke.

A	C	I	N	R	O	B	Z	R
A	T	U	K	O	R	T	I	A
O	C	T	S	E	T	Ć	O	Č
L	Z	I	K	R	I	A	N	U
O	B	T	N	Š	A	E	O	N
V	I	D	A	Ž	O	D	V	A
K	R	V	R	A	E	N	Z	L
A	R	O	T	E	LJ	LJ	A	O
P	A	V	Ž	U	P	S	I	P
A	C	I	N	Ž	I	NJ	K	B

--	--	--	--	--	--	--	--

RIJEŠI LABIRINT

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje.

KREATIVNI KUTAK

LEPTIRIĆU, ŠARENIĆU...

Potrebno:

Crni papir

Štapić za uši

Tempere u više boja

Škare

Grafitna olovka ili bijeli flomaster

Izrada:

Presaviti crni papir na pola, pa iscrtati jednu polovicu leptira, zatim ju izrezati kako bi obe strane krila i leptirova tijela bile jednake. Na jednu polovicu crtati šare raznim bojama štapićem za uši. Zatim tako »mokre« preklopiti i malko pritisnuti kako bi se šare preslikale i na drugu polovicu krila. I leptirić šarenić je spreman za let.

Dodatak: možeš ih napraviti više i u raznim bojama, pa njima ukasiti svoju sobu.

Kad su stvari urađene kako treba...

Broj 102

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

Osmatračnica je postavljena na pravom mjestu. Odavdje se vide sve životinje koje dolaze na pojilo...

I brvnara nam nije daleko dolje prečicom...

Naravno, ako prije svih ne dođe neki opasan medvjed...

Auuu

To sigurno, pa za tebe je i kišna glista opaka zvijer.

'ajde, 'ajde, samo se ti rugaj. Ja sam u ovoj šumi imao puno neugodnih susreta.

Evo, upravo jedna »zvijer« pobježe...

Dobro de, pa nisam mislio baš na ovakvu...

